

N:o 47.

Af Herr **Nyström**: *Med förslag till ändrad lydelse af 68 § i Kongl. Maj:ts förnyade nådiga grufvestadga den 16 Maj 1884.*

Sedan dels Kongl. Maj:t den 8 December 1882 afslagit undertecknads med fleres, till följd af fem kommuners, landsting och närmare tusende enskilda personers teckningar af tillhoppa omkring en half million kronor för företaget, gjorda underdåniga ansökan om statsbidrag i och för anläggning af jernväg mellan Luleå hamn och Gellivara malmberg, men samma dag beviljat koncession åt Herrar A. Ljunggren, J. W. Arnberg och C. G. Hierta på anläggning af jernväg ej allenast i nämnda förut ansökta sträckning utan äfven vidare åt Juckasjärvi malmberg till norska gränsen i riktning åt Ofotenfjord, med rätt att öfverlåta koncessionen på ingenjörfirman Wilkensson et Jarvis i London »och de öfriga in- och utländske män, med hvilka firman kunde komma att förena sig», dels ett bolag, under namn af The Northern of Europe Railway Company limited, enligt uppgift bildats och öfvertagit koncessionen samt derefter under sistlidne sommar börjat arbetet, dels Kongl. Maj:t enligt meddelade nådiga bref fastställt plan och meddelat åtskilliga föreskrifter för arbetets utförande och rättighet att inlösa jord, dock utan att deraf kan ses, om bolaget styrkt sig hafva erforderlig kapitaltillgång, såsom koncessionen föreskrifver, har Kongl. Maj:t genom bilagda nådiga resolution af den 28 sistlidne November, på Herrar P. von Ehrenheims och C. G. Hiertas underdåniga ansökan för samma bolag, under företeende af ett kontrakt

med Gellivara aktiebolag om grufdriftens öfverlåtande, tillåtit nämnda jernvägsbolag att under vissa villkor i mer än femtio år eller till år 1938 bearbeta ifrågavarande Gellivara aktiebolag tillhörande 210 utmål i grufvan.

Denna grufva, som är kanske Sveriges största rikedom, denna grufva, hvilken enligt skriftligt löfte det inhemska bolaget skulle få öfvertaga mot en million kronor, för hvilken aktier dock skulle tagas, denna grufva, som mer än ett sekel varit känd och sedermera delvis bearbetad, denna grufva, som, åtminstone när det starkt aftagande skogskapitalet utsinat, kunnat blifva eftersträfvansvärd och bearbetad äfven af svenske män, den har då nu, jemte den internationella mer än fyrtio mil långa Luleå—Ofoten-jernvägen med därför erforderlig jord, kommit uti ett främmande bolags händer — ett bolag, hvars delegare eller bolagsordning man ej känner — ett bolag, som kan bestå af män från alla världens kanter och kan bilda en utländsk koloni i Sveriges achilleshäl, — ja, ett bolag, som kan bestå af ryske kejsaren eller andra ryske män till största delen samt af firman Wilkensson et Jarvis till en obetydlig del.

Jag kan ej annat än beklaga hvad som skett; men måste föreslå, då antagligen innan kort fråga äfven uppstår om Juckasjärvi malmbergs utförande öfver norsk kust af utländskt bolag med mera än Sveriges hela årliga jernproduktion, att Riksdagen måtte höras, innan sådana upplåtelser hädanefter ega rum, samt att första delen af 68 § i gällande grufstadga af den 16 Maj 1884 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Utländing må icke i riket bearbeta inmutad mineralfyndighet eller idka grufdrift med mindre än att, på hans särskilda ansökning att få å fyndigheten eller gruflägenheten arbete anställa och fullfölja, Konungen, *efter Riksdagens hörande*, funnit skäligt dertill lemna bifall.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 29 Januari 1885.

J. E. Nyström.

*Bilaga.**Kongl. Maj:ts*

nådiga resolution uppå en, till Kongl. Maj:t ingifven ansökning, deri f. d. Statsrådet m. m. Pehr von Ehrenheim och Kaptenen m. m. C. G. Hierta för »the Northern of Europe Railway Company limited» med åberopande af ett vid ansökningen i bestyrkt afskrift fogadt, i December 1883 mellan bemälda bolag och Gellivara aktiebolag upprättadt kontrakt, af innehåll, bland annat, att Gellivara aktiebolag, under förbehåll att »the Northern of Europe Railway Company limited» fullbordade jernvägen från Luleå till Gellivara, förbunde sig att tillåta jernvägsbolaget att bryta all Gellivara aktiebolag tillhörig jernmalm under en tid af 50 år från den dag, jernvägen öppnades för trafik mellan Gellivara och Luleå, och att göra med denna malm hvad jernvägsbolaget för godt funne mot erläggande till Gellivara aktiebolag af vissa i kontraktet närmare bestämda afgifter; att derest jernvägsbolaget under tre på hvarandra följande år, räknadt från dagen för jernvägens öppnande, ej bröte minst 100,000 tons per annum, dessa rättigheter beträffande Gellivara aktiebolags jernmalmsfält skulle återgå till sistnämnda bolag och kontraktet annulleras i hvad det rörde jernmalmsfälten; samt att Gellivara aktiebolag under alla förhållanden skulle ega, utan något som helst hinder från jernvägsbolagets sida, å samtliga inmutningarne verkställa det försvarsarbete, som enligt lag erfordrades för att eganderätten till inmutningarne icke skulle gå förlustig för Gellivara aktiebolag, och efter godtfinnande tillgodogöra sig den vid försvarsarbetet bekomna malmen; — i underdånighet anhållit att Kongl. Maj:t måtte tillåta »the Northern of Europe Railway Company limited» att bearbeta ifrågavarande Gellivara aktiebolag tillhöriga jerngrufvor och fyndigheter; i anledning hvaraf Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium, efter erhållen nådig befallning att i ärendet afgifva underdånigt utlåtande, inkommit med dels en af f. d. Statsrådet von Ehrenheim till Kollegium ingifven skrift, hvarvid fogats i bestyrkt afskrift utdrag af Kollegiets protokoll för den 31 Augusti 1883 angående af Gellivara aktiebolag sökt hvilostånd för 210 i protokollet uppräknade fyndigheter, hvilka, enligt hvad Statsrådet von Ehrenheim i nyssnämnda skrift upplyst, vore samma fyndigheter som de, hvilka afsåges i åberopade kontraktet mellan bolagen, dels bergmästarens i norra distriktet yttrande i

ämnet, dels ock eget underdånigt utlåtande; hvarefter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län jemväl i ärendet sig yttrat; Gifven Stockholms Slott den 28 November 1884.

Kongl. Maj:t har i nåder låtit detta ärende Sig föredragas; och finner Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad ej mindre Kommerskollegium än ock Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län hemställt, godt i anledning af förevarande ansökning tillåta »the Northern of Europe Railway Company limited», att från den dag, jernvägen mellan Luleå och Gellivara blifver för allmän trafik upplåten och så länge sökande-bolaget är laglig innehafvare af den af Kongl. Maj:t genom nådig resolution den 8 December 1882 meddelade concession å jernvägsanläggning mellan norska gränsen och Luleå stad, dock ej längre än till den 1 Januari 1938, bearbeta ifrågavarande Gellivara aktiebolag tillhöriga och af detta bolag genom förberörda kontrakt af December 1883 till sökande-bolaget upplåtna grufvor och öfriga fyndigheter, med den rätt Gellivara aktiebolag härutinnan egde och på de i nämnda kontrakt i fråga om grufvedriften stadgade villkor, under följande förbehåll, nemligen:

att sökande-bolaget skall i alla af grufverörelsen härflytande mål lyda under svensk domstol och vara underkastad i Sverige gällande lagar och författningar samt ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som blifva bolaget af svensk myndighet i vederbörlig ordning gifna;

att för ifrågavarande grufverörelse alltid skall finnas en inom Norrbottens län bosatt syssloman eller grufveföreståndare, som är svensk medborgare och författningsenligt behörig att idka fabrikschandtering samt försedd med bolagets fullmakt att i allt hvad grufveföretaget rör å bolagets vägnar svara;

att det i sådant afseende åligger bolaget att hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i nämnda län och Bergmästaren i norra bergmästaredistriktet dels, innan något arbete å grufvelägenheterna börjas, uppgifva sysslomannens eller grufveföreståndarens namn och hemvist samt aflemna behörigen bestyrkt afskrift af den för honom utfärdade fullmakt, dels ock sedermera anmäla inträffande ombyten af sådant ombud, vid äfventyr att, i händelser föreskriften härom finnes icke vara iakttagen, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande eger att, å bolagets vägnar, med laga verkan förordna syssloman och derom meddela bergmästaren underrättelse; samt

att sökande-bolaget skall ej mindre, innan något arbete å grufvelägenheterna börjas, till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet ingifva vederhäftig borgen eller annan säkerhet för utskylder till staten och kom-

munen för en tid af tre år, räknade från och med det år, då grufvearbetet börjas, än äfven sedermera, så länge bolaget har rättighet att utöfva ifrågavarande grufvedrift, före utgången af den tid, för hvilken säkerhet blifvit stäld, till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ingifva ny vederhäftig borgen eller annan säkerhet för dylika utskylder, hvarje gång under en tid af tre år.

Hvilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

OSCAR.

E. von Krusenstjerna.

Resolution angående tillstånd för »the Northern of Europe Railway Company limited» att bearbeta Gellivara aktiebolag tillhöriga grufvor och fyndigheter.

Att förestående afskrift är lika lydande med det i Kongl. Civil-Departementet förvarade concept till Höga originalet betygar.

Stockholm den 19 Januari 1885.

Ex officio

Rudolf Ädelgren,

Registrator.